

Dansk sproghistorie (Vilnius)

1

det danske ordforråd

Thomas Olander
Roots of Europe, INSS
Københavns Universitet / Universitetet i Vilnius

23. maj 2011

► i dag

- mig
- de to kursusgange
- en moderne tekst
- en middeldansk tekst
- dansk og litauisk

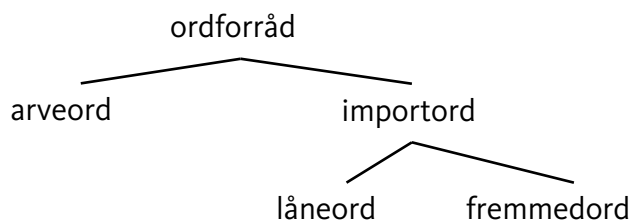
▸ mig

- 2006 ph.d. fra Københavns Universitet
- afhandling: *Accentual mobility: The prehistory of the Balto-Slavic mobile accent paradigms* (publiceret som *Balto-Slavic accentual mobility*, 2009)
- 2006-08 dansk lektor ved Universitetet i Sofia, Bulgarien
- 2008-nu postdoc på Roots of Europe, INSS, KU

▸ de to kursusgange

- hjemmeside: tommeltot.dk/undervisning
- i dag: det danske ordforråd
- næste gang: danske dialekter

▸ ordforrådet

▸ en moderne tekst

Radioavisen 6. maj 2011 kl. 12

Olieprisen er styrtdykket efter drabet på Osama bin Laden og dermed også prisen på benzin. Spørgsmålet er nu om det bliver ved. 150.000 danskere er i fare for at udvikle hjertesvigt, men kun hver tredje er i behandling. Uglen, havørnen og vandrefalken har fået hjælp – en stor penge gave fra en ukendt giver skal samtidig give os oplevelser med de truede fugle. Sådan kom middagsradioavisen i gang på en fredag hvor vi også kan fortælle at danske svin skal have et bedre liv. Det har landbruget selv besluttet. Jette Bjerneum redigerer, mit navn er Elle Kindt.

arveord

lånt før 1100

lånt 1100-1525

lånt efter 1525

► en middeldansk tekst

Lægebog af Henrik Harpestreng, ca. 1300 (Karker tekst 32 s. 91)

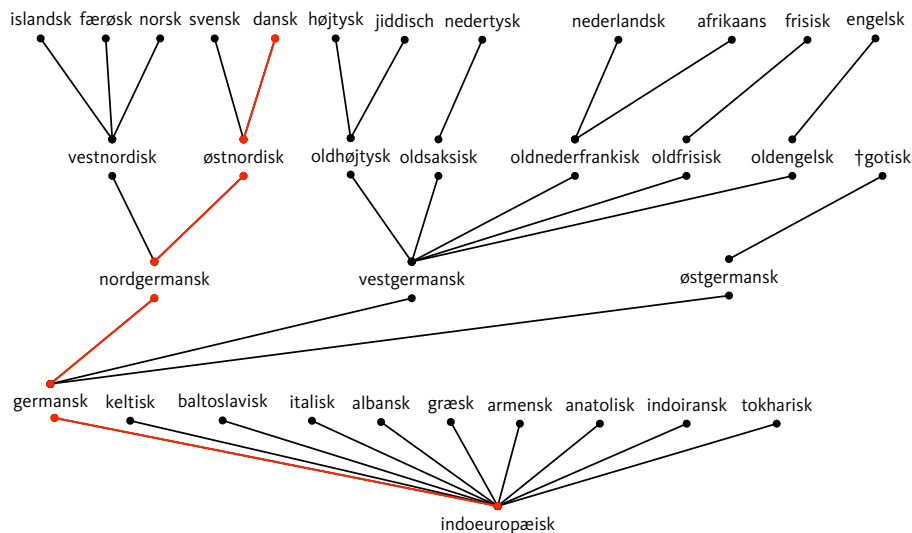
Bastuwæ. ær thæm goth. thær thyrræ hauæ licomæ. oc skarpæ.
oc thurwæ with at theræ licomæ mattæ nokær wætæ fangæ. oc
for thy skulæ the gørlík waktæ. at the fangæ thæræ æi of mykæl
hetmæ. oc mykæl swet. at theræ licomæ. oc theræ naturæ
worthær æi thyrræræ æn hun war fyrræ. oc thæræ mughæ the
wæræ. til theræ licomæ thiukkæs litæt swa. oc sithæn skulæ the
æi hæt watn æ thæm bæræ. num kalt. Thæssæ gangn gør
bastuwæ. hun wætær licomæn. oc opnær swetrøuæ. oc thwær
af thæn sør. thær fyrræ ær sankæth.

arveord

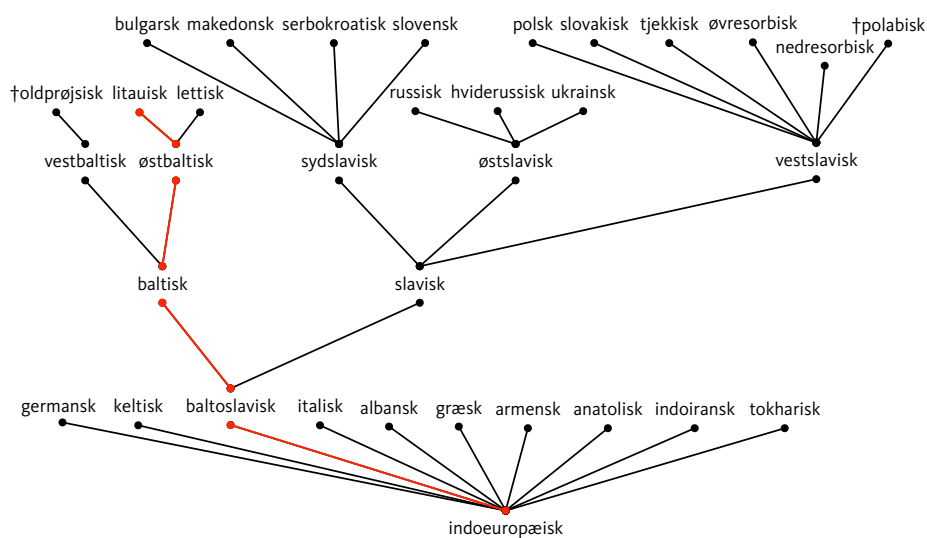
lånt før 1100

lånt 1100-1525

► dansk og litauisk, 1

▸ dansk og litauisk, 2

Thomas Olander · Dansk sproghistorie (Vilnius)

1. låneord (23. maj 2011)

▸ dansk og litauisk, 3

Radioavisen 6. maj 2011 kl. 12

Olieprisen er styrtdykket efter drabet på Osama bin Laden og dermed også prisen på benzin. Spørgsmålet er nu om det bliver ved. 150.000 danskere er i fare for at udvikle hertesvigt, men kun hver tredje er i behandling. Uglen, havørnen og vandrefalken har fået hjælp – en stor pengegave fra en ukendt giver skal samtidig give os oplevelser med de truede fugle. Sådan kom middagsradioavisen i gang på en fredag hvor vi også kan fortælle at danske svin skal have et bedre liv. Det har landbruget selv besluttet. Jette Bjernum redigerer, mit navn er Elle Kindt.

er: *esù, esi...*

nu: *nūn, nūnai*

det, at: *tàs*

hundrede: *šimtas*

tusind: *tūkstantis*

i: *j*

hjerter: *širdis*

tre: *trīs*

en, et: *vienas*

stor: *stóras*

kende: *žinóti*

min: *mānas*

Thomas Olander · Dansk sproghistorie (Vilnius)

1. låneord (23. maj 2011)